

הפרקליטים

מגזין לשכת עורכי הדין - מחוז תל אביב והמרכז

איך מתמודדים
עורכי הדין עם
המשבר הכלכלי?
עמוד 30-33

מחול השיטה:
ניסינו לברר איזה
שיטת ממשל עדיפה
עמוד 12

בלעדי

"קשה לי"

"קשה לי. זו מערכת שהגנתי עליה כל חיי. ייצגתי אותה בפני הציבור החרדי, שיקפתי אותה. אבל המערכת הזו התנהגה כמו שהתנהגה, ואני עדיין לא החלטתי מה המסקנה שלי לגבי עצמי, משום שאני מתעסק בעיקר בעניין עצמו, בהוכחת חפותי. מה זה יטמיע בי? בנפשי? זה דבר שאני לא מתעסק בו כרגע" • עו"ד ד"ר יעקב וינרוט מדבר

עו"ד מוטי דנוס, עמ' 22-26

סופר נני שטופמן

המבקר שהה באולמה של השופטת יהודית שטופמן ויצא מעודד

יאה להיותה של תל אביב מעוז האלטרנטיביות בישראל, גם בית המשפט המחוזי שלה מתקדם ברוח התקופה. באולמה, מאפשרת השופטת יהודית שטופמן אימון משפטי הלכה למעשה לעורכי הדין, למתדיינים ולקהל, בלא עלויות והוצאות משפט משמער תיות ובתמורה למשפטי אימון קלאסיים והלצות משפטיות.

שיטת ניהול התיקים של השופטת שטופמן כמזה כשש עשר שנים, קואצינג. בקיאה לחלוטין בתיקים, יורה השופטת את עמדתה באולם ומעמתת את הצדדים עם התזה שלה על תיקים. ביום ביקורנו נשמעו באולם תיקי ערעורים על החלטות ביניים ופסקי דין של בית משפט השלום. לאחר שהשופטת מקשיבה לדברי עורכי הדין, היא מבודדת במהירות ובקול רם את השאלה המשפטית, משסעת בה את הטיעונים המשפטיים שזה עתה שמעה, ואגב דיבור מהיר מצמיחה מהדברים מסקנה אחת.

היא מעמתת את הצדדים עם תהליך חשיבתה, מדברת במהירות שיא, עושה כמה איפכא מסתברא בדבריה, בוחנת כיצד המציאות תאפשר קיומה של התזה שהיא מציגה, מתבלת דבריה בפרקטיקה, ואז, בסיום הליך העיבוד, מביטה בסיפוק על הצדדים ומבקשת תגובתם.

הצדדים מחרשים. לרוב, התזה מבוססת דיה בכדי שישארו ללא מענה. הם מתייחסים לדבריה כאל דברי סופר נני. עם זאת, עושה רושם שבשל היכרותה את התיקים שלפניה, בקיאותה בדין ומיומנותה - קטן הסיכוי כי תשתכנע מהעמדה שמוצגת בפניה בעל פה. נראה כי עיקר תפישתה הוא מתן אימון משפטי לצדדים ואין לה בהכרח צורך להשתכנע בעמדת צד זה או אחר. הרי ממילא עמדתה שכללה את כל טיעוניהם.

בהתייחס לערעור על החלטות ביניים, דבריה של השופטת שטופמן משקללים, על פי רוב, שלושה צדדים, לא שניים. את כל אחד מהצדדים, כמובן, אבל גם את מעמדו של בית המשפט השלום כגוף האמור להמשיך לנהל את ההליך. ניכר שהשופטת עושה אימון גם לשופטי השלום, והיא מבקרת ללא היסוס (ואף עם קצת חדווה) החלטות של בית המשפט קמא שנראות לה שגויות. היא מכתיבה לפרוטוקול: "בקשתי לבית המשפט קמא, אשר עומס העבודה המוטל עליו ידוע לי היטב, לנסות ולהחיש כמה שיותר את מתן פסק הדין". בהחלטתה שלה היא משקללת את המסקנה לא רק בפן המשפטי אלא אף היישומי: כיצד החלטה שתה תשפיע על המשך ניהול התיק, במקרה שדובר בערעור ביניים. אף בכך משמשת השופטת כמעין "מנטור יישומי", מאמנת המתדרכת כביכול

ונקראים מתוך "המדריך להומור שיפוטי" או "המדריך לניהול משפט". שליטתה באולם גבוהה. היא מרבה לדבר, אינה מאפשרת שתיקות, מעירה לאחד היושבים באולם לשפר ישיבתו. "זה בפרורוגטיבה המוחלטת של בית המשפט", היא עונה לעורך דין שמתרעם על שאלת הסמכות; "אני לא עובדת בחינם", היא מעירה ביחס לצד שמתלבט אם להיענות להצעת פשרה שהציעה; "כאשר צד מיוצג על ידי כמה עורכי דין, רק אחד מהם טוען, לא כל הבלוק", היא מנסה ליישב מחלוקת בין עורכי דין של אותו צד; "אתה יוצא לדקה מהאולם ולפתע פתאום אתה חוזר צח ורענן", ביחס לעורך דין שחוזר מלא ברוח קרב.

את הצדדים כיצד להמשיך ולנהל את התיק. נדמה כי השופטת נהנית מאופן ניהול התיקה בדרך זו. הגישה כמו מחזירה את הצדדים ואותה לימי הפקולטה. אף אי פסיקת הוצאות משמעותיות מחזירה את היושבים באולם לאווירת הלימודים. לפיה קיים משפטי ניתן בחינם לליבון. וכמו בכל קואצינג טוב, היא יודעת לשרד ליושבים מולה עידוד, הרתעה, הומור ושליטה בניהול ההליך, על מנת לוודא שתפישתה תורשר. "גם אותי לא הוציאו אתמול מאחורי הכרוב", היא אומרת לאחד הצדדים; "גם אני מבינה את המה"ל לכים שמאחורי המהלכים", היא עונה לערעור מניפולטיבי; "זה לא כל כך דרמטי, כולכם יושבים פה די בנוחות", היא מתייחסת לעורך דין שניסה לנפח סיטואציה.

"אני לא מנהלת משפט זוטא", היא מפסיקה הידרדרות דיון לשאלה מי מעורכי הדין התקשר לשני כדי להודיע דבר מה; "למסגרת יש נפקות משפטית?" היא שואלת עורך דין שהפנה אותה לעמוד בסיכומי תשובתו שם הקיף במסגרת את אחת הפסקאות שכתב. לעורכת דין שמתפרצת לדבריה היא עונה: "אני לא אלך מפה לפניך, אבל זה לא שאני לא רוצה". לאחר שהיא מתבקשת להוסיף עוד טיעון אחרון, היא משיבה: "אנחנו, שמגדלים ילדים, יודעים שאחרי 'אחרון' יש 'אחרון ודו'".

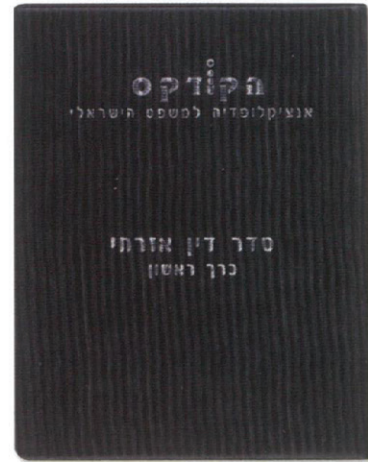
בטחונה המקצועי ניכר, ומשפטי האימון הקלאסיים וההומור השיפוטי תורמים להשלטת סמכותה באולם, עד כי לא פעם נדמה שהמשפטים מדויקים מדי, תפורים מדי לסיטואציה

מוקפת בעציצים ירוקים באולמה, שטופמן היא "שופטת מנטור", המגדילה כל העת את ההערכה המקצועית שרוחשים הצדדים לבקיאותה. עברה כשופטת בשלום אך מגדיל את זווית ההתבוננות שלה על האירועים והתיקים. עם זאת, דעתנותה וידענותה מעוררים ספק אם אפשר לשכנעה בדבר מה חדש במסגרת הטיעון בעל פה, מעבר למה שכבר החליטה, ידוע לה וכתוב בסיכומי הצדדים.

משולחנה של השופטת יהודית שטופמן

השופטת יהודית שטופמן, ילידת 1947, מבהנת בבית המשפט המחוזי בתל אביב משנת 2001. היא נולדה בישראל ולמדה בתיכון עירוני ה' בתל אביב. לאחר שירותה בצה"ל ולמימדיה בשלוחה התל אביבית של האוניברסיטה העברית, התמחתה בפרקליטות מחוז המרכז ובבית המשפט המחוזי. בשנים 1972-1975 עבדה בפרקטיקה פרטית, ולאחר שהות של שנתיים בארצות הברית שימשה בשנים 1977-1989 יועצת משפטית במשרד העבודה והרווחה. משנת 1989 שימשה שופטת בית המשפט לענייני משפחה, ומ-1996 סגנית נשיא בית המשפט לענייני משפחה ברמת גן. השופטת שטופמן הכריעה לאחרונה בפרשת תינוק המריבה, בעד החזרת תינוק מהוריו המאמצים להוריו הביולוגיים. וזאת בניגוד לעמדת השופטת רוטלוי. השופטת ציינה כי להורים הביולוגיים עתיד להיוולד ילד נוסף, "ובכך מנענו מהקטין לא רק את הוריו הביולוגיים אלא גם אחים בדם". במסגרת בר"ע על בית משפט לתביעות קטנות החליטה כי איסוף כתובות של דואר אלקטרוני משתמשי פורומים פרסמו מרצונם, ושליחת דואר אלקטרוני אליהם מטעם גורם חיצוני - איננה אסורה.

"הקודקס" - אנציקלופדיה למשפט הישראלי

על בסיס הגרפיקה ומתכונת העריכה ששימשו את הוצאת "מחשבות" ב"ספרים האדומים" המיתולוגיים ללימוד החומר לבחינת ההסמכה של לשכת עורכי הדין, יצרה ההוצאה שישה אוגדנים הנקראים בשם המחייב "הקודקס - אנציקלופדיה למשפט הישראלי": שלושה בסדר דין אזרחי, שניים בדיני עבודה ואחד בנזיקין. כל אוגדן, הכולל כ-400 עמודים מתחלפים, מאפשר ארבע עורות לחיפוש מידע: לפי שערים ופרקי תוכן עניינים, לפי אינדקס ערכים, ולפי אינדקסים של פסיקה ושל חקיקה. כל אחד מששת האוגדנים מחולק לפי נושאים. כך למשל, כרך א' של אוגדן סדר הדין האזרחי כולל שלושה שערים: סמכויות והרכיבים, סוגי כתבי טענות ועניינים כלליים, הליכי עניינים נוספים. הכרך השני כולל שלושה שערים נוספים: עניינים מקדמיים, קדם משפט, בירור העובדות והדיון, סעדים זמניים. הכרך השלישי כולל ארבעה שערים: פסק דין ודיון נוסף, הערעור, תשלומים, מועדים ופגרות, הליכים נוספים.

יהודו של "הקודקס" הינו במיון ומיפוי הנושאים ואופן עריכתם. ניתן לשרטט את מבנה כל האוגדן כ"תרשים זרימה" ענק, דה"קונסטרוקציה של המשפט כולו. בעוד שפרויקט "הקודקס" המקורי (לחקיקה חוק הממונות) בוועדה בראשות השופט אהרן ברק, חתר לאינטגרציה, כאן משיג אופן עריכת האוגדנים פיצול הנושאים לכדי פסקאות בודדות, בהן מובאים ההלכה השלטת ואזכוריה בחקיקה ובפסיקה. גם הגרפיקה זהה לזו של "הספרים האדומים" המיתולוגיים: רקע אפור, חיצים, פונטים משתנים, משפטים פשוטים ושפה קולחת. הקורא ב"קודקס" יחשוב שהמשפט הישראלי אינטגרטיבי, פשוט, בהיר וקל.

כל אחד משערי האוגדנים כולל פרקים רבים, ובהם כותרות ביניים לפי נושאים. כך למשל, תחת השער "הליכים נוספים", כולל האוגדן פרקים בנושא בורות, גישור, אכיפת פסקי חוז ובזיון בית משפט. בכל קטגוריה, כאמור, כותרות ביניים לפי נושאים ותתי-נושאים, וה"קודקס" אכן מצליח

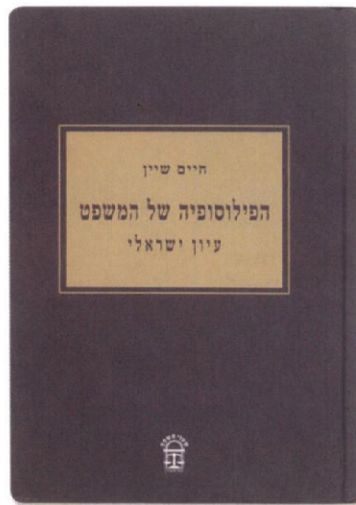
לפשט את ההלכות המורכבות לכדי משפטים קצרים וגרפיקה פשוטה ונוחה.

האוגדן ב"דיני נזיקין" מכיל את השערים הבאים: עוולת המסגרת, עוולות פרטיקולאריות, סבתיות, אחריות, הגנות וחסינויות, תרופות, לשון הרע, ועוולות נוספות. שני אוגדני דיני העבודה כוללים את השערים: קביעת קיומם של יחסי עובד-מעסיק, זכויות העובד מכוח הדין, צורות העסקה, סיום יחסי העבודה, שוויון ומניית אפליה, בית הדין לעבודה.

מדברי המבוא לקודקס עולה כי הוא נכתב במשך שבע שנים, בעיקר על ידי עו"ד אבנר שליה ועו"ד יעל אידלברג. כן נטלו חלק באיסוף המידע המשפטי כ-30 עורכי דין נוספים. עדכונים צפויים פעמיים בשנה - בסביבות יוני ודצמבר. בנוסף לששת הכרכים הללו, מתוכננת במהלך השנה הוצאתם של "אינדקס ערכים" מפורט, וכן שני אוגדני "קודקס" חדשים, בתחומים סדר הדין הפלילי וההוצאה לפועל.

בשורה אחת: מי שלא רצה את הקודקס של פרופ' אהרן ברק, קיבל את הקודקס של הוצאת "מחשבות". מחיר הוגן. חובה בכל משרד שמכבד את עצמו.

הוצאת "מחשבות", 550 שקל (לששת הכרכים)

הפילוסופיה של המשפט - עיון ישראלי / ד"ר חיים שיין

מתוך תחומי התבוננות שונים, בעיקר פילוסופיים ויהודיים, מציע המחבר עו"ד ד"ר חיים שיין לקוראיו "חיבור שיקנה למשפטנים צעירים בסיס וכלים לעיון מוסרי וערכי, עם כניסתם לשדה המערכה המשפטית הרגילה מהמורות ופיתויים (...). המומחים לתורת המשפט אינם זקוקים לספר, ואלה שאינם מומחים לא יזדקקו לו אם לא יהיה כתוב בלשון ברורה ומובנת לכל דכפון המבקש להרבות דעת".

המחבר רואה במשפט "ביטוי עילאי לרוח האדם. המשפט מנקז אליו את טוהר המחשבה, כשרות המעשה ויצירתיות הדמיון. עבורי, המ"שפט אינו רק עיסוק במילים ופרשנותן (...). אלא חזות ההווה, בחינת הביטוי הקב"ה בתורה וברא

את העולם".

מתוך הסתכלות וניתוח של "התופעה הגדולה המכונה משפט", ומתוך הכרה וסקירה על תודותיו המשפטיות של העם היהודי, מאז ציוני התורה ודרך הרמב"ם, ועד אהרן ברק, לו מוקנה פרק מיוחד, מציע המחבר לקוראיו כתיבה אקלקטית הנשענת על תחומי ידע שונים.

בספר פרקים מיוחדים להוגי דעות בתורת המשפט (ג'ון אוסטין, הנס קלוז, הרברט הארט, רונלד דבורקין ואהרן ברק), פרקים על אופני ההתבוננות המשפטיים (משפט טבעי, ריאליזם משפטי, התנועה לביקורת המשפט ומשפט וכלכלה), פרקים על מושגי יסוד בשיטת המשפט (התקדים המשפטי וההיקש), פרקים על עקרונות השיטה (חוק ומשפט, משפט ומוסר, אכיפת מוסר, על הצדק, חובת הציות לחוק, וטבלת הפולד), ופרק אחרון על מורשת ישראל.

הערות השוליים מצביעות על האתגר שעמד בפני המחבר, בצמצום חומר מקצועי רב ומ"שפטן מפורסם לכדי חיבור קריא. המחבר מבקש "להציג את הפילוסופיה של המשפט מתוך הקשרה הפעיל והמעשי בשיטת המשפט הישראלית, ולשלב את מורשתנו הדתית והתרבותית בדיון המשפטי-פילוסופי".

ד"ר שיין סבור כי מכיוון ש"המשפט מהווה חלק ממרחב חברתי שלם המשיק לסוגיות פילוסופיות, פוליטיות, חברתיות, אנתרופולוגיות, אתיות, דתיות, פסיכולוגיות, כלכליות והיסטוריות, אין להבין את עבודת החקיקה והשיטה במנותק מכל אותם הקשרים חוץ משפטיים", אותם הוא מבקש להציג. הצגת הדברים, שרובם מתחום תורת המשפט, ברורה ומובאת בהקשר הרחב.

את דברי ההקדמה הקצרים לספר כתבו פרופ' אהרן ברק, הרב שלמה דיכובסקי, אב בית דין בבית הרבני הגדול, ופרופ' אסא כשר, הכותב על החובה האזרחית בהבנת רוח עולם המשפט. פרופ' ברק כותב כי "הספר שלפנינו הוא על אהבה. זו אהבת המחבר את המשפט, המהווה לגישתו ביטוי עילאי לרוח האדם". על ברק כותב המחבר כי בתקופתו הפך בית המשפט העליון "לשדה הניסויים המשוכלל והמתקדם ביותר בעולם לבחינתם האמפירית של תיאוריות מעשיות בעולם המעשה" (עמ' 316).

המחבר אינו מסתיר את עמדתו ביחס למצבה של ישראל כיום. הוא פסימי ומבכה את מותו של חזון הנביאים לחברה צודקת ומוסרית, ומרבה להתרועע נגד עבירת השוחד. "ההשחיתות במדינת ישראל הגיעה למימדים המהווים סכנה קיומית. מדינת ישראל מתנהלת כקהילה יהודית גלונית, על ידי גבאים ושמשים למיניהם... מטבעם של חזונות גדולים שהתממשותם היא גם ניונס. היעדר חזון המשך לחזון הציוני של הקמת המדינה היהודית בארץ ישראל, דוידר את החברה הישראלית לתחתיות שלא שיערום אבותינו. במדינת ישראל רבתה ההפקרות ופשע נגע השחיתות".

המאבק למשפט, ואיתו לחינוך המשפטי המ"קפי, הוא המאבק לקיום מדינה ראוי. ההיסטוריה היהודית אינה מעניקה מתנות חיים, ניסיון נוסף לזה שבחזו אינו ניתן שוב".

במילא: אקלקטי.

הוצאת שערי משפט, 549 עמודים, 350 שקל

סוגיות בסדר דין אזרחי / השופט אורי גורן

אילו היה הדבר תלוי בנשיא המחוזי הפרוש אורי גורן, היו מבטלים כל סדרי הדין ונכתבים מחדש. במתכונם הנוכחית, לדעתו, הם מורכבים ומסורבלים מדי, ולהערכתו רק כ־20 אחוז מעורכי הדין בקיאים בהם די הצורך. לדעתו, גם לא כל השופטים בקיאים בסדרי הדין, והאימרה השיפוטית "אצלי אין פרוצדורות קפדניות" נועדה לרוב לכסות על אי ידיעה זו.

להשקפתו של גורן, סדרי הדין מהווים כלי עבודה יעיל לבתי המשפט כדי להוריד את העור מס שבהם הם נתונים, ולצמצם ארגזים של תיקים לשאלות המצומצמות הנתונות במחלוקת. כשופט בקדמי משפט עשה השופט גורן שימוש נרחב בסדרי הדין על מנת לצמצם את התיקים או לסיים את התיק, מכוח סמכויות שופט בקדם, כולל הגשת תצהירים בשלב הקדם. גם לאחרונה עשה בהן שימוש בפסק הדין ארון נגד פיטרקובסקי, האחרון שנתן כשופט מכהן, לשאלת הכחשת החתימה.

כבר מיומו הראשון כרשם, ב־1,984, השית הוצאות משפט של 10,000 שקל על צד שלא מילא חובה פרוצדורלית. ב־1994 "התנדב" לסיים את התיקים האורחיים, ודן ב־20 קדמי משפט ביום, תוך שימוש בכללי הפרוצדורה לשם "גיבוש השאלות האמיתיות השנויות במחלוקת" וצמצום התיקים.

כללי סדרי הדין מסייעים להגיע לחקר האמת, כאשר השאלה "מהי אמת" נתונה כמובן לדיון פילוסופי יותר מאשר משפטי, והספר כמובן אינו נוגע בה.

החיסרון היחיד בספר הדגל הזה, הוא בהיות כותבו שותף בכיר לקביעת ההלכות המצוטטות בו. מכאן, כי לרוב ההלכות מובאות כלשונן בלא עמדות נגד או הררורי ביקורת מהותיים המבחינים בין "המצב המצוי" ל"מצב הרצוי". כך למשל לגבי שיקול הדעת בקביעת פיצוי למגיש תובענות ייצוגיות (עמ' 893): לא ניגלת לנו עמדתו של הכותב אורי גורן בעניין זה, במובחן מעמדת השופט אורי גורן.

ראשית פרויקט ספר סדרי הדין של גורן, שזו

מהדורתו העשירית, הינה בהרצאות שנתיות שהעביר גורן לעורכי דין, לבקשת יו"ר המחוז בעבר, עו"ד צבי מיתר. ב־1982, הכצעת עו"ד מיתר, נאספו ההרצאות שהעביר והודפסו בהוצאת בית דקה.

ייחודה של ההוצאה הנוכחית הוא בששת פרקים החדשים לגמרי, ובהם פרק אודות ביזיון בית משפט, אגרות בית משפט ותובענות ייצוגיות. בין הנושאים החדשים שנוספו למהדורה זו: זכות הגישה לערכאות, העומס בבתי המשפט, חובת ניהול פרוטוקול, מותב בית משפט שלע"ר עור, ענייני בורות, שופט כבעל דין, הפרדת פרק "בעלי דין" מפרק "כתבי טענות", עיון בית המשפט במסמכים שבמחלוקת בגילוי מסמכים, הרחבה בנושא פשרה על פי סעיף 79' לחוק סעדים זמניים בבוררות, פרק נפרד ל"בקשת רשות ערעור", פרק נפרד לעיכוב ביצוע, הכפ"ל הפרק בנושא פסלות שופט, הרחבת הפרק בנושא "עורכי דין", הרחבה ניכרת של הפרק בית משפט לענייני משפחה. כמו כן, העדכון כולל את יתר פרקי הספר, לאור הפסיקה החדשה מאז המהדורה מ־2007.

בשורה אחת: ספרו האחרון של הנשיא אורי גורן כשופט מכהן. את יתר מהדורות הספר על הפסיקות החדשות ירכזו בבחינת "ישחקו הנערים לפניו".

הוצאת סיגא, 895 שקל

נאמנויות ומיסוי ליבוביץ' / עו"ד אריה ליבוביץ'

מוסד הנאמנות במתכונתו המודרנית נועד להסדיר פעולות כמו העברות רכוש לדור הבא, פעמים רבות תוך דילוג על דור נוכחי. הגנה על רכוש מפני נושים, הסדרי מומון בין בני זוג, תכנוני מס מתוחכמים ועוד.

מורכבות המשפטית של פעולות אלה, בניגוד לקלות המוחלטת בה ניתן לפתוח נאמנות (די לשם כך במכשיר פקס ובטלפון), מטילה על רשויות המס אתגר כיצד לאתר נכסים המוסתים רים בנאמנויות.

כטענת מחבר האוגדן, עו"ד אריה ליבוביץ', יש ל"משפחות השפע" ולתקשורת חלק חשוב בקי-

דום המשפט בעניינים אלה, בשל התחושה הר" ווחת כי "האלפיון העליון נמנע מתשלום מסים" בשל שימוש מתוחכם במוסד הנאמנויות.

על רקע זה נעשה תיקון 147 לפקודת מס הכנסה, אשר הוסיפה פרק שלם הודן במיסוי נאמנויות. עובר לתיקון זה הוסדר נושא מיסוי הנאמנויות באופן מפורז וכחריגים, וועדות רבות שמונו בנושא כשלו ביישום המלצותיהן.

החקיקה הנוכחית עדיין סבוכה, ראשונית, סותרת את הדין הכללי וטרם פורשה בפסיקה. ההסדר החדש למיסוי נאמנויות טרם נבחן במסגרת כלל חקיקת המס. "תחום הנאמנויות המבולקת וחוסר הבהירות, והנה בא תחום המס להוסיף בוקה על המבולקת הקיימת", כותב המחבר.

הספר עצמו מחולק לשלושה פרקים: שער פרקי המבוא, שער פרקי המיסוי ושער הנאמנויות במדינות העולם. פרק המבוא כולל התייחסות היסטורית ואזורי הדין הכללי, לרבות חוק הנאמנות, ההבחנה בין שליחות לבין נאמנות בדין הישראלי, היכרות עם מוסד ה"פאונדריישן", ואמנת האג בנושא נאמנויות.

השער השני והמרכזי כולל התייחסות עכש" ויות לדין הישראלי, לאור תיקון הפקודה: הס" דרי המיסוי בפקודה עובר לתיקון 147, ובכלל זה הטבה לטובת צעירים (סעיף 83), הסבה הניתנת לביטול (סעיף 84), הסבה שאינה מופעלת למ" עשה (סעיף 86), וחובת הדיווח על הנאמנות (סעיף 131). וכן התייחסות להמלצות ועדת יש" ראלי, להסדרי המיסוי החדשים שנקבעו בפקוד" דה במסגרת תיקוני 147 ו־165, השפעת הסדרי המיסוי החדשים על תכנוני מס ותיקים, ותחולת אמנות המס של ישראל על הנאמנויות. לשם תיאור הסדרי המס החדשים מובאות טבלאות מסכמות של הסדרי המיסוי החדשים.

השער השלישי באוגדן כולל סקירה קצרה של מוסד הנאמנות ומוסדות מעין־נאמנותיים בליכטנשטיין, פנמה וג'רסי. הספר מתמקד ב"נאמנות" במובנה הקלאסי ולא במקרים שונים של נאמנויות ויחסי אמון אחרים (שליחות, מש" כון, שומר וכד'), ואף אינו עוסק במיסוי הנאמנות באספקלריה של חוק מיסוי מקרקעין, מהטעם שאין בפקודה התייחסות לנושא.

המחבר מספר כי האוגדן נכתב בהשראתו של ד"ר אבי אלטר ז"ל. האוגדן היה אמור לצאת עם כניסת תיקון 147 לתוקף, בתחילת 2006, אך הוצאתו נדחתה בין היתר מתוך ציפייה שתוך זמן קצר ייצאו הוראות פרשנות ותקנות, דבר שלא נעשה. גם היעדר פרוטוקולים מוועדת קפוטא־מצא, אשר גיבשה את תיקון הפקודה, מקשה כיום על איתור כוונת המחוקק ולא מעט נושאים עדיין נותרו ב"צריך עיון".

כיום, כאשר אמנות המס של ישראל מבו" ססות ברובן על אמנות המודל של OECD, מביא המחבר סקירה מקיפה של מודל זה ומאיר ביעילות את כלל המוסד של הנאמנויות ומיסויין במדינות השונות. כן כולל הספר טב" לאות ברורות המקולות את ריכוז המידע בנושא והצגתו הבהירה.

בשורה אחת: בעיקר לשורדי המשבר הכלכלי הגלובלי.

הוצאת בורסי, 872 עמודים, 750 שקל